

Szeged felszabadulásának
évfordulója tiszteletére

Emlékinnepe, baráti találkozó

Szeged felszabadulásának 40. évfordulója tiszteletére emlékinnepeket és baráti találkozókat rendezett tegnap, szerdán a Hazafias Népfront városi bizottsága a Magyar Ellenállók és Antifasiszták Szövetségének Szegeden élő tagjai részvételével. Ebből az alkalomból Szegedre látogatott a Jugoszláv Harcos Szövetség háromtagú küldöttsége. Takács Lajost, a szövetség szabadkai bizottságának elnökét, Vladislav Rotbartot, a szövetség tartományi bizottságának tagját, valamint Buljovic Josipot, a szövetség szabadkai bizottsága elnökségének tagját Kulcsárné dr. Kiss Piroskát, a népfront városi bizottságának titkárát fogadta.

Az ünnepségen a Családi és Társadalmi Eseményeket Rendező Iroda irodalmi

színpadának tagjai adtak műsort, a művészet eszközeivel megteremtve a négy évtizeddel ezelőtti időszerke légkörét. Oláh Miklós, az MSZMP városi bizottságának titkára beszédében főleg elevevitte a fasizmus elleni küzdelem állomását, méltatta az ellenállók helytállását. A résztvevők ezután megtekintették a szegedi, Csillag-börtönről készített filmet.

A jugoszláv vendégek, a népfront és a Magyar Ellenállók és Antifasiszták Szövetsége megyei társadalmi bizottságának képviselői délutáni konzervvári látogatásuk után a Belvárosi temetőben megkoszorúzták a szegedi börtönből 1941-ben kivégzett politikai elítélteket, Kis Ernő és Grozdana Gajsin sírját.

Közművelődési konferencia

Csütörtökön és pénteken országos közművelődési tanácskozás lesz a Parlamentben. A kétnapos konferencián a közművelődési törvény 1976. évi megalkotása óta eltelt idő legfontosabb tapasztalatait vitatják meg. Népművelők, szociológusok, kultúrakutatók és a kulturális életben tevékenykedő más szakemberek elemzik azokat, a sok tekintetben új társadalmi és kulturális kérdéseket, amelyekre a közművelődésben is a mai helyzetnek és a jövő igényeinek megfelelő válaszokat kell adni. Az értekezlet széles körű szakmai eszmecsere előzte meg; mintegy ezer szakember, és az érintett tanácsai, társadalmi szervezetek illetékes testületei véleményezték a tanácskozás vitanyagát. A magyar közművelődés eredményeit és gondjait összegző konferencián egybeérő közérteket a mindennapi élet kultúrájának fejlesztésével, a magartartási formákkal, az egészséges életmóddal kapcsolatos témakörököt.

Kölcsönhatások

Mondiuk vendégségbe jön valaki az emberhez, és nála hazví a szemüveget. Önmagában még nem túl nagy baj. De ha az illető az ország másik feléből érkezett, s köztudomásúan léoni sem igen tud szemüveg nélkül? Akkor sem lehet nagy baj vissza kell neki küldeni postán. Nosza, rajta. Minden háttérben elhever néhány kisebb kartondoboz. Az egyikbe — apart módon belevet — becsomagoljuk a szemüveget, és postára adjuk. Illetve adnánk, mert nem veszik föl. Mert csak nyolc centi széles. Mármint a csomag.

Ennyi. Az ügy önmagában tán szót sem érdemelne, hiszen csak egy mindennapi kisebb-nagyobb bosszúságunk sorából. Vagy éppen ezért érdemel szót? Próbáljunk általánosítani! Miről is van szó az ilyen esetekben? Van egy szerv, szervezet, amely szabályokat állít föl. Aki a szabályokat nem ismeri — nem tartja be, megszegi stb. — póru jár. Minimum bosszankodik, mert eleve kizárja magát valamilyen szolgáltatásból. Rosszabb esetben pedig akár meg is büntetik. De hát ez már más lapra tartozik. Maradjunk azoknál az eseteknél, amikor az ügyfél nem vét a társadalmi együttélés szabályai ellen, legfőképpen csak bizonyos szabályok ellen, amiket nem ismer, vagy amiket megpróbál nem tudomásul venni, s amely szabályok nélkül végül is meglehetne éppen a világ. Vagy mégsem?

Tudom, naponta rugdalózunk különböző szabályok ellen, amelyeket valakik valahol mehozhtak, amikor fanciesali képpel vagvunk kénytelenek távozni a hivatalból, és más, önmagukat hivatalos-hivatali rangra emelő helyekről. Szóval, minekünk, valamennyi magyar állampolgárnak, eleve van a szabályokból, mielőtt ügyfélként jelenünk meg valahol. És ha éppen a másik oldalra közelítünk magunkat? Például postai levél- és csomagfölvéveinek? Akkor bizony isteni adomány a szabály. Mert gondolunk csak bele, ha nem lenne, mennyi féle és forma és méretű csomagot és levelet adnánk föl, komolyabb s viccesebb hangulatban egyaránt. Jó, még ott lehetne a mentsvár, hogy aki nem tartja be a szabványt, kétszeres, vagy akár háromszoros árat fizet. És abból vajon mennyi vita lenne? Akkor sokkal egyszerűbb — mentőóvnek is megteszi — egy kivételt nem ismerő szabályozás, ami egyszerű, át- és belátható mederbe tereli a dolgokat.

Aligha van közöttünk ember, aki ne kerülne a társadalmi munkamegosztás bölcs folvamatában hol a dolgok egyik, hol másik oldalára. Ügyfélként szidia, ócsárolja a szabályokat, munkaerőként viszont lépten-nyomon beléjük kapaszkodik, hogy elejét vehesse saíát maga folytonos zaklatásának, hogy a dolgozónak legyen valamiféle szilárd medrük és menetük. És ha mindezt végiggondolom, már magam sem tudom, ki miatt van elsősorban szűkségünk vas keménységű szabályokra. Egyre inkább kételkedem abban, hogy magunknak a szabályalkotóknak. Mert nekik ez legfőképpen munkával és bosszúsággal jár. Nem, e vas keménységű szabályokra nekünk, valamennyiünknek van szükségünk, akik igazán tán máig sem tanultunk meg felnőtt módra gondolkodni, tá-

gabban szabályozott keretek között élni. Mert ha nincs kizáró szabály, csak keret, hát máris a kivételt keressük az esetleges többletköltség alól. S ha nincs szabály, máris önálló döntéseket kell hoznunk, vitatkozva, perelve az ügyféllel, aki belátással sem igen fog rendelkezni, s én sem hivatkozhatok ev mezfoghatatlan felsőbb helyen, mezfoghatatlan érdekekből hozott szabálvra. Mert, ugye, azt nem illik kétségsébe vonni.

Kiváló találmány a szabály, valljuk be. Berzenkedhetünk ellene, fölhatunk rá, de mai állapotainkban aligha lehetünk meg nélküle. Bizonyoságul szolgálunk, miderre tán Gombár Csaba legújabbn könyvében tett hivatkozásai is, melyekből kiderül, mielőtt valahol kibontakozna — akármilyen apró-cseprő kérdésre is — egy társadalmi vita, szinte azonnal megjelenik a vélemény: majd eldöntik valahol, majd szabályozzák valahol — mert hisz szabályozni kell — és kész. De hát mindent szabályozni kell nálunk?

Kételem, de sokszor mégis hiszem. Mert ha magánemberként szívesen is élnék szinte mindig kevésbé szabályozott környezetben, dolgozóként többnyire lépten-nyomon szabályok után kiáltozunk. Hiszen akkor nem lehet baj, ha a valahol mehozott szabályokhoz tartjuk magunkat. Okozhatunk kárt, hozhatunk hibás döntéseket, de a szabály mindig ott lesz mögöttünk — mankóként. És legfőképpen morgolódnunk, hogy bizony paternalista társadalomban élünk, hogy a túlszabályozott közegben sokszor infantilizálódnak mi, valamennyien. De éppen e túlszabályozás mentesít ugyanakkor bennünket a valódi döntések kemény dilemmáitól, így hátrihathatunk el magunktól ismételtelen a döntések kényszerét, azzal a jól hangzó elégtétellel, hogy: dönteni ilyen körülmények között igazán ügysem lehet. Ezt pedig természetesen ismételtelen valamely mezfoghatatlan felsőbbosztól kérjük számon, amely, vagy aki a szabályokat hozza.

Kölcsönhatások összefonódó, összemosódó láncolatában élünk. Amit szüdnék az egyik oldalról, a másikkól boldog elégedettséggel húzzuk magunkra, melengtő, óvó paplant. Pedig amennyiben sikerül mindazt végrehajtani, amit a Központi Bizottság tavaszi, a gazdaságirányítási rendszernek módosításáról szóló határozata tartalmaz, mindenképpen csökkennie kell a szabályok számának is az elkövetkező három évben ahhoz, hogy valóban új pályára állhasson gazdaságunk, kifuthassa útiát az oly szükséges új minőségében. Ha sikerül mindazt megvalósítanunk, amit a határozat tartalmaz...

És hogy miért mondom ismételtelen, nyomatékosan, hogy: ha... Mert a jövőben fogvatkozó szabályaink nemcsak megkönnyebbülést hoznak majd sokunknak, hanem melengtő paplanaink egy-két rétegetől és néhány, túlfutott is megszokott mankóktól is mefosztanak mindannyiunkat. Vajon melyik lesz a fontosabb a számunkra, a magyar társadalom számára? Amit nyerünk a révén, vagy amit veszítünk a vámon? A válasz — a jövő egyik kulcsa!

Szavay István

Melioráció és öntözés

Aszályos évek tapasztalatai

Megyénk mezőgazdasága rendkívüli módon kiszolgáltatottja az időjárásnak. Belvizes és aszályos időszakok váltogatják egymást. Folyóink révén rendkívül jók az adottságaink az öntözésre, de ugyanezekről a területeinkről csapadékosabb esztendőkből a legnehezebb elvezetni a felesleges vizet. Valamilyen beavatkozás feltétlenül szükséges, mert az emittett végtelek miatt nagyon sok a termés kiesés.

Tasnádi Gábor, a megyei tanács mezőgazdasági és élelmezésügyi osztályának főelőadója szenvedélyesen, hittel magyarázza, hogy érkezett az ideje a gondok orvoslásának. A talajrendezést és az öntözést végre összefüggésben kell megvalósítani. A korábbi törekvések kampányzerűek voltak, évről-évre függően vagy az öntözésre, vagy a belvizek rendezésére szorítottak.

A 70-es évek csapadékos időjárásának a hatására előtérbe került a belvízrendezés megoldása. 1976-ban elkészült az átfogó megyei program, melynek végrehajtása ütemesen halad. 1981-től az úgynevezett térségi meliorációs program keretében országos méretekben is jelentős komplex meliorációs beruházást valósítunk meg. A tervek szerint ebben az ötéves terv-

ben 70 ezer hektáron 1,2 milliárd forint költséggel végzik el a mezőgazdasági üzemeink ezt a munkát.

A végrehajtást az időközben felmerült nehézségek akadályozták. Növekedett a kivitelezés költsége, és a szabályozóvaltozások hatására megnőtt a gazdaságok saját pénzbefektetéseinek a részaránya. A tervidőszak végére így 80—85 százalékos teljesítésre számíthatunk. A kiemelt meliorációs programnak eddig nem volt része az öntözési lehetőségek megteremtése. Időközben, elsősorban költségségé, a hiányos érdekeltség viszonyok miatt háttérbe szorult az öntözéses gazdálkodás.

Az elmúlt évek rendkívül száraz időjárása újra ráébredtetta kormányzatunkat, gazdaságainkat is, hogy költségségé ellenére nem mondhatunk le az öntözésről. Az idén elengedték a vízdíjakat, támogatták a berendezések és szivattyúk megvásárlását. A sikeres akció során 111 öntözőberendezés, 67 szivattyú talált gazdára, 60 millió forint értékben. Az 1983-as 13 ezer hektárral szemben 84-ben közel a duplájára nőtt az öntözött területek nagysága.

Van azonban a további fejlődésnek újabb lehetősége is, az új belvízelvezető

rendszerek kettős hasznosítása révén. A távlati öntözésfejlesztési program leglényegesebb eleme az öntözés és a melioráció összekapcsolása. Ezen belül is kiemelkedő jelentőségű a talajcsővezés kettős hasznosítása, mivel 1980 óta az országban ebben a térségében fektették le a legtöbb talajcsövet. 1983 végéig 14 ezer hektáron készült el a csőrendszer, ennek fele alkalmas felduzzasztott vízzel, altalajnedvesítésre, az üzemek éltek is ezzel a lehetőséggel. Sajnos, a tudomány még a vízrendezési célú talajcsővezés terén sem egységes, sokan a sólerakódástól, elsíksíksédtől féltik talajainkat. Ezekkel a vitatott kérdésekkel szembe kell nézni, rendet kell teremteni ezen a területen, mielőtt jóvátehetetlen károk származnának a problémák kikerüléséből.

Többek között ezekről a kérdésekről rendeztek az illetékes megyei szervek tegnap, szerdán délelött tanácskozást és bemutatót a márkói Lenin Tsz-ben az érdekelte mezőgazdasági üzemekek. A résztvevők ellátogattak a kiszombori Új Élet Tsz meliorált és öntözésre berendezett területeire is. Remélhetően az ott látottak meggyőzték a gazdaságok vezetőit, hogy a jövőben csak olyan meliorációs munkákat végezzenek el, amelyek legalább az előfeltételeket megteremtik az öntözésnek, ha pénz híján nem is tudják azt azonnal megvalósítani. Az előrelátás mindannyiunk érdeke.

Díjak — formatervezésért

Textilipari tanácskozások

A Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület képviselői szerdán az egyesület munkájáról, jövő évi terveiről tájékoztatták a sajtó képviselőit.

A közeljövőben több olyan tanácskozást rendeznek, amelyen a textilipar egy-egy fontos szakmai területének gondjait, eredményeit vitatják meg. Október 8-án a Technika Házában a lakásbelsők összhangjáról, formái és színvilágjáról szerveznek ankétot. Mivel ez a téma nemcsak a textilipar ügye, a szervezésbe bevonták az Építőipari Tudományos Egyesület és a Szilikátipari Tudományos Egyesület képviselőit is. A tanácskozáson szó lesz arról, hogyan lehet a hazai vállalatok által jelenleg gyártott termékekből — tapétákból, szőnyegpadlókból, másodfüggönyökből — otthonosan, esztétikusan berendezni a házigyári lakásokat. A vállalatok kínálatát kiállítások is bemutatják, amely egy héten át várja az

érdeklődőket a Technika Házában.

A Textilipari Tudományos Egyesület további terveiről elmondották, hogy október 25—26-án a Textil tisztítók Nemzetközi Tanácskozását rendezik meg. A konferencián mintegy 150 magyar, 40 csehszlovák, 20 NDK-beli és számos más külföldi szakember vesz részt.

Az egyesület már évek óta minden esztendőben országos műszaki konferenciát is rendez. A legközelebbi, 1985. június 11—13-án sorra kerülő konferenciára külföldi szakembereket is meghívják, hogy a hazai feladatok megoldásánál a nemzetközi tapasztalatokat is figyelembe vehessék. A tanácskozáson a mintegy 15 országból érkező szakemberek a textilipar fejlesztésének irányait és lehetőségeit vitatják meg, s foglalkozni kívánnak az automatizálás további lehetőségeivel, az energiamegtakarító technológiák szélesebb körű alkalmazásával is.

Értékeltek az Alkotó Ifjúság Egyesülés, a Magyar Iparjogvédelmi Egyesület, az OMFB Ipari Formatervezési Tanácsa, az MTESS Innovációs Köre, a Magyar Kereskedelmi Kamara Ipari Formatervezési Tájékoztató Központja és a Generalart által idén márciusban meghirdetett formatervezési pályázat eredményét. A beérkezett 31 jelítség pályamunkából háromat első díjjal, négyet második díjjal jutalmaztak.

Első díjat a Központi Fizikai Kutató Intézet TPA Quadro elnevezésű professzionális személyi számítógépe, a Ganz Villamossági Művek aszinkron motorcsaládja és a Budapesti Bútoripari Vállalat az idén 210 millió forint értékben adott el belföldön és külföldön.

A béke és barátság útjáról, a Szovjetunióból nemrégiben érkezünk vissza. Csongrád megye ökumenikus együttese: római katolikus, görög katolikus, református, görögkeleti és adventista egyházak veze-

három esetben, a műszakiak és a formatervezők igen sikeresen működtek együtt. Olcsóbb anyagokat, azokhoz illő, egyszerűbb formát javasoltak. Az így létrehozott modern vonalú személyi számítógép nagy érdeklődést váltott ki több külföldi kiállításon. Az első díjas aszinkron motorokat a Ganz Villamossági Művek többek között az egyik legigényesebb piacra, az NSZK-ba exportálja. A Réka szekrénycsaládból, a Budapesti Bútoripari Vállalat az idén 210 millió forint értékben adott el belföldön és külföldön.

A béke és barátság útjáról, a Szovjetunióból nemrégiben érkezünk vissza. Csongrád megye ökumenikus együttese: római katolikus, görög katolikus, református, görögkeleti és adventista egyházak veze-

Utunk folyamán Leningrádban és Moszkvában tapasztaltuk, hogy a háború ütötte sebek már begógyultak, az erős akarató szovjet nép teljesen újjáépítette a lerombolt házakat, templomokat, középületeket és palotákat. A leningrádi hősök temetőjében kegyelettel adóztunk a hazáért meghaltakért. Az állandóan lobogó fátyla és halk gyászzené emlékeztet a soha meg nem szűnő kegyeletes hálára, a hazáját védő ember tiszteletére. Betekinthettünk a két város szellemi és kulturális központjaiba, így nyertünk becsütést a Leningrádban levő Ortodox Lavrába (kolostor), ahol megismerkedhettünk a pravoszláv egyház életével.

Utodox egyház központja. Itt is baráti fogadtatásban volt részünk. Kölcsönösen megállapítottuk, hogy egyházaink a békét kívánják megszolgálni. Részt vehettünk keleti szertartású istentiszteleteken, szolozsmákon, s a csodálatos egyházi kórusok hangja a szívünkig hatolt.

Betekinthettünk a szovjet nép életébe, tapasztalhattuk a hatalmas fejlődést, amit a háború óta megtettek. Új lakótelepek, a műemlékek, a hatalmas szobrok és az őszi lombot hüllató ligetek mind arról beszélnek, hogy a Szovjetunió népei a békés életet kívánják továbbépíteni. Utunk összekovácsolta a mintegy 30 főből álló kis csoportot, újabb barátságok kötődtek. Elmondhatjuk, hogy látogatóinknak élményekben gazdag volt, és tapasztalhattuk, hogy a béke akarásában és megőrzésében valamennyien egyek vagyunk.

Ez az utazás valóban a béke szolgálata volt! Nagy Tibor, a katolikus papi békemozgalom elnöke